

Clinical Tracer Highlight : โรคหืด (Asthma)

โรงพยาบาล	ค่ายสรรพสิทธิประสงค์
สาขา	อายุรกรรม
สถานะทางคลินิก	โรคหืด (Asthma)
วันที่	ธันวาคม 2557

1. บริบท

โรคหืด (Asthma) เป็นโรคเรื้อรัง มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ผู้ป่วยโรคหืดเข้ามารักษา รพ.ค่ายฯ มีมากขึ้นทุกปี ในปี 2553 มีจำนวน 278 ราย มีภาวะ acute attack มารับการรักษาที่ ER จำนวน 4 ราย ในปี 2554 จำนวน 303 ราย มีภาวะ acute attack 7 ราย ในปี 2555 เพิ่มขึ้นเป็น 640 ราย มีภาวะ acute attack เพิ่มขึ้นเป็น 8 ราย จากการวิเคราะห์ทั้ง 3 ปีพบว่า มีหลายปัจจัยเข้ามาเกี่ยวข้องได้แก่ ผู้ป่วยได้รับการรักษาไม่ถูกต้องตรงตามมาตรฐานเนื่องจากไม่ได้รับการตรวจจากอายุรแพทย์ ไม่ได้รับคำแนะนำการพ่นยาจากเภสัชกร ไม่ได้รับยาพ่น steroid ตาม GINA guideline ผู้ป่วยขาดความรู้ความเข้าใจเรื่องโรคและการปฏิบัติตัวที่ถูกต้อง ทางทีม PCT ได้จัดทำแนวทางการรักษาโรคหืดให้ง่าย เพื่อให้แพทย์ทุกคนสามารถปฏิบัติได้ โดยจัดตั้งคลินิกโรคหืด (Easy Asthma Clinic) เพื่อบทบาทของพยาบาลและเภสัชกรในการร่วมดูแลผู้ป่วยและการให้ความรู้เรื่องโรคหืดและแนวทางในการรักษาโรค ความรู้เรื่องยาและวิธีการใช้ยาพ่นชนิดต่างๆ แก่ผู้ป่วย ทำให้การดูแลรักษาผู้ป่วยให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งผลที่ได้รับจากการจัดตั้ง Easy Asthma Clinic คือการรักษาโรคหืดได้มาตรฐานมากขึ้น มีการวัด Peak flow และมีการใช้ยา inhaled corticosteroids เพิ่มขึ้น ทำให้ผู้ป่วยโรคหืดมีคุณภาพชีวิตดีขึ้นและสามารถลดการเข้ารับการรักษที่ห้องฉุกเฉินหรือนอนรับการรักษาที่โรงพยาบาลได้

2. ประเด็นสำคัญ / ความเสี่ยงสำคัญ

1. การรักษาไม่ได้ตามมาตรฐาน GINA
2. การดูแลผู้ป่วยแบบสหวิชาชีพ
3. การมารับการรักษาด้วยภาวะ acute attack ที่ ER
4. การใช้ยาพ่นขยายหลอดลมไม่ถูกต้อง
5. ความรู้ความเข้าใจของผู้ป่วยและญาติเกี่ยวกับโรค เพื่อส่งเสริมให้ผู้ป่วยมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

3. เป้าหมายการพัฒนา

1. อัตราการมาห้องฉุกเฉินเพื่อพ่นยา <1%
2. ผู้ป่วยได้รับการดูแลตามมาตรฐานเดียวกัน >90%
3. ผู้ป่วยสามารถควบคุมอาการหืดได้ดีและมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น
4. ผู้ป่วยได้รับการดูแลแบบสหวิชาชีพทุกราย
5. ผู้ป่วยพ่นยาขยายหลอดลมถูกต้อง 100 %

4. กระบวนการเพื่อให้ได้คุณภาพ

การวางแผนดูแลผู้ป่วย

- จัดตั้งคลินิก asthma เพื่อการรักษาแบบสหวิชาชีพ
- นำ GINA Guideline มาใช้ทั้ง OPD และ ER
- จัดอบรมแก่แพทย์เพิ่มพูนทักษะและแพทย์ที่ออกตรวจ GP
- มีแบบประเมินความรุนแรงทุก visit

การรักษา

- ผู้ป่วยได้รับการรักษาตาม GINA Guideline
- ผู้ป่วยได้รับการประเมินโดยการเป่า peak flow ทุกรายเพื่อประเมิน severity
- ผู้ป่วยจะได้รับยา inhaled corticosteroids หากมีข้อบ่งชี้
- เกสซิกรสอนและประเมินการใช้ยาของผู้ป่วยทุกราย

การให้ข้อมูลและการเสริมพลัง

- ประเมินผลความรู้ความเข้าใจเรื่องโรค
- จัดทำแผ่นพับให้ความรู้เรื่องโรคและการพ่นยาที่ถูกต้อง
- จัดกิจกรรม นิทรรศการวันหัดโรค

การดูแลต่อเนื่อง

- ผู้ป่วยที่มา ER จะได้รับการนัดเข้าคลินิก asthma ทุกราย

5. ผลการพัฒนา

ลำดับ	ตัวชี้วัด	เป้าหมาย	2553	2554	2555	2556	2557
1.	อัตราการ Visit ที่ ER ด้วย Acute attack	<1%	0.02	0.1	0.1		
2.	อัตราการปฏิบัติตาม GINA guideline ในผู้ป่วย Asthma	>90%	50	82	93		
3.	อัตราการพ่นยาขยายหลอดลมถูกต้อง	100%	100	100	100		
4.	อัตราผู้ป่วยเข้ารับการรักษาที่ Easy asthma clinic	>90 %	50	75	92		
5.	อัตราการ Re-admission 28 วัน	<5%					0.53
6.	อัตราความรู้ความเข้าใจของผู้ป่วยและญาติเกี่ยวกับโรค	>95%	85.6	90.1	95.8		

อัตราการพ่นยาขยายหลอดลมถูกต้อง 100 % ในครั้งแรกที่รับยา แต่ยังคงขาดการประเมินซ้ำในการติดตามครั้งต่อไป

6. แผนการพัฒนายอย่างต่อเนื่อง

- การติดตามประสิทธิภาพการพ่นยาของผู้ป่วยอย่างต่อเนื่องโดยเภสัชกร
- จัดโปรแกรม Breath Exercise โดยนักกายภาพบำบัด